

БЮЛЕТИН

ИЗДАНИЕ НА АСОЦИАЦИЯТА НА ВЪЗПИТАНИЦИТЕ НА МОРСКО УЧИЛИЩЕ
СЪС СЪДЕЙСТВИЕТО НА ВВМУ "Н. Й. ВАПЦАРОВ" И СТУДЕНТСКИЯ СЪВЕТ

Година 1, БРОЙ 2, 2005

Военноморските сили
пред нови предизви-
кателства и задачи

Мероприятия, провеждани
по случай Седмицата на
морето и празника на
ВМС, и прояви на АВМУ

Национална научно-
практическа конференция
"Морското образование и
квалификация на морските
кадри - състояние и
европейски перспективи"

Отчетен доклад за
дейността на УС на АВМУ
за периода 09.08.2004 -
10.08.2005 г.

Една година след въвежда-
нето на международните
документи за сигурност на
корабите и пристанищните
съоръжения

80 години Военноморски
музеи

Звезда от първа величина

ВАРНА ШИПИНГ ЕНД ТРЕЙДИНГ - ЕООД

ISM сертифициран от Bureau Veritas, Paris
ISO 9001:2000 от SGS, London
Членство в BIMCO, БАК, БАКБА, БМК и БТПП

История

Фирмата е основана 1998 г. във Варна от к.г.п. Веселин Генев. Кап. Генев има 14 години стаж на море, 6 от които като капитан. Признат е за рационализатор при укрепване и превоз на 4 вертикални реда палубни контейнери, като рационализацията му е внедрена от 1989 г. на всички български контейнеровози;

Уставен капитал към днешна дата - 100 000 лв;

За 7 години персоналът на гружеството и свързаните фирми е нараснал от 4 на 75 човека;

Млади, високообразовани и амбициозни служители;

Акцент върху обучението и повишаване квалификацията посредством специализирани курсове, семинари и участия в конференции;

Фирмата е сред 50-те най-добри осигурители според НОИ за 4-то тримесечие на 2004 г.

Веселин Генев - управител

Роден е на 18.09.1951 г. в гр. Бургас. През 1970 г. завършва ТКК „К. Халачев“ - Варна, корабоводене. На 05.08.1975 г. завършва ВНВМУ „Н.И. Вапцаров“ - Варна, корабоводене. В ПБМФ постъпва през септември 1975 г. като IV пом.-капитан на м/к „Пловдив“. От септември 1980 до март 1981 г. плава под чужд флаг и отново преминава в плавецстава на ПБМФ като ст. пом.-капитан. През май 1983 г. придобива правоспособност КДП. Должността капитан изпълнява на м/к „Любен Каравелов“, „Бургас“, „Брега“, конт. „Бургас“ (получава „Бургас“ в Испания през май 1987 г.). Награден е за участие в спасителната операция през 1988 г. за спасяване на екипажа на турски кораб. В периода 1989/1991 г. е представител на ПБМФ в Италия. През 1991 г. е основател на компанията НАВИМЕД-Италия S.R.L. Освободен е от ПБМФ през 1991 г. по взаимно съгласие в съответствие с Кодекса на труда, след което е президент на компанията НАВИМЕД - Италия до 1998 г. От 1998 г. е управител на „Варна Шипинг енд Трейдинг“ ЕООД, Варна.

БЮЛЕТИН

ИЗДАНИЕ НА АСОЦИАЦИЯТА НА ВЪЗПИТАНИЦИТЕ НА МОРСКО УЧИЛИЩЕ
СЪС СЪДЕЙСТВИЕТО НА ВВМУ "Н. Й. ВАПЦАРОВ" И СТУДЕНТСКИЯ СЪВЕТ

Година 1
БРОЙ 2, 2005

Бюлетин

издание на Асоциацията на възпитаниците на морско училище
Със съдействието на ВВМУ "Н. Й. Вапцаров" и Студентския съвет

Година 1, брой 2/2005 г.

Съдържание

Военноморските сили пред нови предизвикателства и задачи	3
Мероприятия, провеждани по случай Седмичата на морето и празника на ВМС, и прояви на АВМУ	6
Национална научно-практическа конференция "Морското образование и квалификацията на морските кадри - състояние и европейски перспективи"	8
Отчетен доклад за дейността на УС на АВМУ за периода 09.08.2004 - 10.08.2005 г.	10
Една година след въвеждането на международните документи за сигурност на корабите и пристанищните съоръжения (ISPS Code, SOLAS-74 глава XI-2)	14
80 години Военноморски музей Твърдина на българския морски дух	16
Звезда от първа величина	19
Построяването на планетариума	21
Пилотска станция Варна	23
Правни аспекти на морската администрация	25
Образование, създадено изцяло от корабната практика	28
Учебна практика на УК 421	31
Издавани книги	32

Адрес за кореспонденция:

Асоциация на възпитаниците
на Морско училище

9026 Варна
ул. "Васил Друмев" № 73
тел. 303 190
GSM 0888 459 254
E-mail: corpeus@yahoo.com

Редакционна колегия

кап. Петър Тухчиев, кап. I ранг Станко Станков,
кап. Атанас Панайотов, Светла Тухчиева,
о.р. кап. I ранг Николай Икономов, инж. Владимир Минков

Компютърен дизайн Издателска къща СТЕНО
Copyright © 2005, Издателска къща СТЕНО - предпечатна
подготовка

E-mail: stenobg@yahoo.com
www.stenobooks.com

Военноморските сили пред нови предизвикателства и задачи

Усилията са насочени за придобиване на необходимите оперативни способности за реализиране на мисиите на отбраната.

Въз основа на Плана за организационно изграждане и модернизация на Въоръжените сили до 2015 г. и дългосрочната визия за развитието им пред БА стоят за изпълнение следните мисии и задачи на отбраната на страната: отбранителна; подкрепа на международния мир и сигурност; принос към националната сигурност в мирно време. При осъществяването на ОТБРАНИТЕЛНАТА МИСИЯ на БА ВМС осигуряват сили за национална и колективна отбрана, като изпълняват следните задачи:

- Наблюдение, разузнаване и ранно предупреждение за възникване на криза (заплаха);
- Отбрана на териториалната води и крайбрежието на страната;
- Защита на морските комуникации и стопанската дейност на море;
- Патрулиране и ескортиране на море;
- Контрол на корабоплаването и проверка на съмнителни кораби;
- Противоминни действия.

МИСИЯТА В ПОДКРЕПА НА МЕЖДУНАРОДНИЯ МИР И СИГУРНОСТ осигурява изпълнението на международни и коалиционни ангажменти за предотвратяване и управление на кризи и конфликти извън територията на страната. По-важните задачи на ВМС тук са:

- Наблюдение, разузнаване и контрол на морските пространства;
- Участие в съвместни или многонационални операции;
- Предотвратяване на незаконен трафик на хора, стоки и оръжие на море;
- Участие в хуманитарни, евакуационни и спасителни операции;
- Участие в двустранни и многонационални споразумения за укрепване на доверието и сигурността.

ПРИНОСЪТ КЪМ НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ В МИРНО ВРЕМЕ ВМС осъществяват чрез:

- Осигуряване на наблюдението и сигурността на морските пространства, крайбрежието и пристанищата;

- Контрол на режима на корабоплаването и морските пространства;

- Участие в операции по оказване на помощ при природни бедствия, промишлени аварии и катастрофи;

- Участие в операции по търсене и спасяване на море;

- Принос към безопасността на море (навигационно и хидрографско осигуряване);

- Оказване съдействие за защита на стратегически обекти;

- Защита на информационните системи на ВМС;

- Борба с несиметричните заплахи;

- Участие в опазване чистотата на морето и околната среда.

Анализът на тези мисии определи и обоснова произтичащите за ВМС нови задачи за придобиване на необходимите оперативни способности на силите на флота. За тази цел е предвидена модернизация на съществуващата техника и придобиване на нови кораби и въоръжение. В съответствие с План 2015 за ВМС те са:

- "Проектиране и строителство на кораб клас "многоцелева корвета";
- "Брегова радиолокационна система за контрол на корабоплаването и охрана на морската граница "Екран";
- "Модернизация и придобиване на кораби "втора ръка";
- Получаване на нови вертолет за ВМС като част от проекта "Придобиване на нови и възстановяване и модернизация на вертолет от състава на ВВС на БА";
- Обновяване на автомобилния парк като част от проекта "Превъоръжаване на БА с автомобилна техника".

Контраадмирал Минко Каваларчиев,
Началник на Главния щаб на ВМС

Първа стъпка в тази насока е закупуването през 2005 г. на фрегатата "WANDELAAR" от Белгия. С това BMC частично ще изпълнят четири от приетите цели на Въоръжените сили, а същевременно фрегатата е оперативно съвместима с корабите на НАТО. Тя ще даде възможност сили от BMC на България да се включат в операции на НАТО с продължителност по-голяма от 90 дни.

В края на 2004 г. беше подписано писмо на намеренията между министрите на отбраната на България и Белгия, а през тази година бе подписан договор за продажба на фрегатата между двете държави ("Държавен вестник" бр. 42/2005 г.). С решение на Народното събрание договорът беше одобрен и бяха отпуснати 23 млн. евро за закупуването на кораба. След щателен подбор в началото на годината 78 души от бъдещия екипаж бяха изпратени на обучение в Белгия. Белгийската страна предостави изключително добри условия, като обучението е почти безплатно. Екипажът на фрегатата проведе подготовка в Белгия, Холандия и Франция по време на насищането на кораба с техника във връзка с извършвания се ремонт. Обучението се провежда по белгийска методика, която напълно съответства на изискванията на НАТО. Екипажът е изключително мотивиран и въпреки езиковата бариера показва добри резултати в овладяването на новата техника. По същество това е първият екипаж в българските BMC, формиран съгласно щата на корабите от НАТО и получената подготовка в белгийския флот ще бъде добра основа за усвояване от българските кораби на методиката на подготовка на корабните екипажи от Алианса.

По другия проект приключи вторият кръг от преговорите на комисията с фирмите, кандидатствали за изпълнение на проекта за строителство на многоцелева корвета. За системата "Екран" се очаква стартиране на аналогични процедури за избор на фирма изпълнител.

Имайки предвид факта, че страната ни стана източна морска граница на Алианса, за което нашите BMC носят не само национална, но и съюзническа отговорност, Главният щаб на BMC изведе на преден план развитието на оперативни способности на силите на флота за борба с тероризма, за участие в операции на НАТО извън територията на страната, за операции в отговор на криза, борба с нелегалния трафик на хора, оръжие и наркотици и в операции по търсене и спасяване.

Българските BMC имат реален принос в операцията на НАТО в Средиземно море "ACTIVE ENDEA VOUR". Още като страна кандидат-член на НАТО, България взе активно участие в операцията със свои кораби. Изпълнението на съвместни задачи от фрегатата "Смели" и военния

транспорт "Атия" с част от сили на Постоянния флот на НАТО в Средиземно море през ноември 2003 г. (20 дни) и проведената бойна подготовка с кораби от Постоянния флот на НАТО в Атлантика през април - май 2004 г. (30 дни) в Средиземно море доказва възможността кораби от българския флот да участват в операцията "ACTIVE ENDEA VOUR". Постигната бе максимална ефективност от участието на корабите както за повишаване на оперативната съвместимост и усвояване на процедурите на НАТО на море, така и за придобиване на опит с цел бъдещо постоянно участие на наши кораби в състава на Постоянния флот.

В тази връзка е необходимо да се посочи, че целите и задачите на "ACTIVE ENDEA VOUR" съпадат с една от основните мисии за BMC на България - осигуряване на сили за подкрепа на международната сигурност на море. За това през октомври т. г. фрегатата "Смели" отново ще проведе бойна подготовка в Средиземно море съвместно с кораби на Постоянния флот.

За подготовка по изпълнението на МИСИЯТА ЗА ПОДКРЕПА НА МЕЖДУНАРОДНАТА СИГУРНОСТ и придобиването на необходимите оперативни способности на силите на флота допринася и активното им участие в провеждащото се ежегодно в Черно море учение на НАТО по инициативата "Партньорство за мир" "COOPERATIVE PARTNER". През 2004 г. българските BMC бяха за четвърти път негови домакини. По време на сериалите успешно се отработваха основни елементи по стандартните оперативни процедури на НАТО за управление на многонационални сили и се усъвършенства оперативната съвместимост при изпълнение както на традиционните задачи на море, така и при проиграване на епизоди, свързани с борбата с асиметрични заплахи.

Когато България не е домакин на "COOPERATIVE PARTNER", ежегодно се провежда националното военноморско учение с международно участие "БРИЗ" в духа на инициативата "Партньорство за мир". Със своите колеги от екипажите на кораби на страните от черноморския и средиземноморския район и VI флот на САЩ българските моряци успешно провеждат хуманитарни и спасителни операции, ембаргови действия, извършват наблюдения и контрол на морското пространство и корабоплаването и се готвят за евентуални действия в многонационални формирования на НАТО или под егидата на ООН.

Проведеното през юли т. г. десето юбилейно издanie на "БРИЗ 2005" се отличава от предишните с нови моменти:

- Това беше първото учение, организирано от BMC, след като България повече от година е член на НАТО. В неговото съдържание Главният щаб на BMC успя да съчетае утвърдените форми на сътрудничество с новите задачи

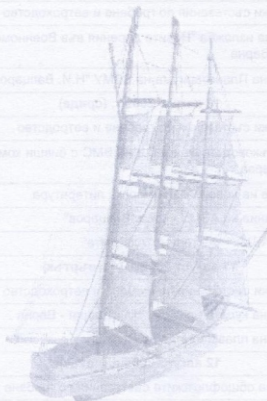
пред ВМС в контекста на новите предизвикателства. Във всички епизоди на брега и на море бяха развити тенденции, констатирани след анализа на военноморските експерти на НАТО и България: борбата с асиметричните заплахи и конкретно борбата с тероризма, операциите по овладяването на регионални кризи;

- Приложен бе пълният модел по стандартите на НАТО за планирането, подготовката и провеждането на учението. Щабът на оперативното съединение на море и щабът на ръководството на учението на брега бяха многонационални, действаха ефективно и отработиха процедурите за оперативно планиране при подготовката и участието на многонационален военноморски компонент в операция в отговор на криза;
- Пълноценно и цялостно участие на правителствени и неправителствени институции в про-

цеса на планиране, подготовка и ръководство на учението. Постигнат бе пълен синхрон между ВМС и Държавната агенция по бежанците към МС, БЧК, НС "Гранична полиция" и ИА "Морска администрация".

Българските ВМС участват и в ежегодните активности на Оперативната група за военноморско сътрудничество в Черно море "BLACKSEAFOR". Тази уникална регионална инициатива допринася както за укрепването на добросъседството между черноморските държави, така и за изпълнението от многонационалното корабно съединение на елементи от операции по хуманитарна помощ, търсене и спасяване, операция против тероризма и контрол на корабоплаването. От 4 - 24 август т. г. е петата активация на "BLACKSEAFOR" и представител на българските ВМС е миночистачът "Прибой".

Контраадмирал Минко Кавалджиев
Началник на Главния щаб на ВМС

Мероприятия, провеждани по случай Седмицата на морето и празника на ВМС, и прояви на АВМУ

№	Час	МЕРОПРИЯТИЕ
5 август 2005 г. (петък)		
1.	18:30-19:00	Военен ритуал по полагане на венци и цветя на Паметника на моряка в гр. Русе
2.	19:30-20:00	Изявление и интервюта на Началника на ГЩ на ВМС за представителите на медиите в гр. Русе
3.	20:10-21:00	Спектакъл "Вълни" на Представителния духов оркестър на ВМС пред сградата на Община Русе
7 август 2005 г. (неделя)		
1.	08:00-13:00	Участие в плувен маратон "Галата-Варна", организиран съвместно от Община Варна и плувен спортен клуб "Черно море"
8 август 2005 г. (понеделник)		
1.	08:30-18:00	Откриване и начало на общофлотските състезания по гребане и ветроходство в рамките на Държавното първенство по ветроходство с "Ял-6" - вмб Варна
9 август 2005 г. (вторник)		
1.	08:00-18:00	Общофлотски състезания по гребане и ветроходство
2.	11:00-12:00	Откриване на изложба "Новите дарения във Военноморския музей" - Военноморски музей - Варна
3.	15:00-16:00	Посещение на Планетариума на ВВМУ "Н.Й. Вапцаров"
10 август 2005 г. (сряда)		
1.	08:00-18:00	Общофлотски състезания по гребане и ветроходство
2.	13:00-14:00	Среща на Ръководството на ГЩ на ВМС с бивши командващи на флота и адмирали от резерва
3.	18:00-19:00	Представяне на новоизлязла морска литература
4.	17:00-19:00	Общо събрание на АВМУ - зала "Вапцаров"
5.	19:00-21:00	Коктейл на АВМУ - ресторант "Акациите"
11 август 2005 г. (четвъртък)		
1.	08:00-18:00	Общофлотски състезания по гребане и ветроходство
2.	10:00-11:00	Посещение на кулата на Пилотска станция - Варна
3.	11:00-12:00	Посещение на плавсредства на Портфлот
12 август 2005 г. (петък)		
1.	12:00-12:30	Закриване на общофлотските състезания по гребане и ветроходство
2.	18:00-19:30	Тържествено събрание-концерт, посветено на празника на ВМС - гр. Бургас
3.	19:45-20:30	Спектакъл "Вълни" на Представителния духов оркестър на ВМС - гр. Бургас

№	Час	МЕРОПРИЯТИЕ
13 август 2005 г. (събота)		
1.	10:00-12:00	Военен ритуал за полагане на военна клетва на матросите от набор 1986 г. - IV смяна - площад "Св. св. Кирил и Методий" - Варна
2.	17:30-17:50	Изпълнения на Представителния духов оркестър на ВМС пред ФКЦ
3.	18:00-19:30	Тържествено събрание-концерт, посветено на празника на ВМС - гр. Варна
4.	20:30-20:55	Излъчване по БНТ на приветствено слово на Началника на ГЩ на ВМС по случай празника
14 август 2005 г. (неделя)		
1.	08:55-9:05	Ритуал по тържественото вдигане на флагите на корабите от ВМС на Морска гара - Варна
2.	09:15-10:15	Военен ритуал по присвояване на първо офицерско звание на випусниците на ВВМУ "Н.И. Вапцаров" на Морска гара - Варна
3.	11:15-13:30	Посещение на корабите, базирани в района на Морска гара - Варна, от граждани
4.	10:00-16:00	Безплатно посещение на Военноморския музей от граждани
5.	21:00	Празнични илюминации

УС на АВМУ приканва своите членове и симпатизанти, съгласно интересите си, да присъстват на годишното събрание и посетят предпочитаните мероприятия и коктейла за членовете на АВМУ.

Национална научно-практическа конференция "Морското образование и квалификацията на морските кадри - състояние и европейски перспективи"

Конференцията се провежда под патронажа на Президента на Република България г-н Георги Първанов и със съдействието на Министерството на отбраната, Министерството на транспорта и съобщенията, Министерството на образованието и науката, областните и общинските управы на градовете Варна, Бургас и Русе.

Цел на конференцията

Обсъждане на състоянието на морското образование, квалификацията и реализацията на морските кадри и формиране на концепция за развитието им в бъдеще, отчитайки новите изисквания на Международната морска организация (ИМО), националните традиции и перспективите за развитие след приемането на Република България в Европейския съюз.

Заключителните документи на Конференцията ще бъдат предоставени на вниманието на органите на законодателната и изпълнителната власт, както и на всички институции, ангажирани с проблемите на морското образование и квалификацията на морските кадри в България.

Ръководство на конференцията

Почетен председател: г-н Ефтимос Митропулос - генерален секретар на Международната морска организация към ООН и доктор хонорис кауза на ВВМУ "Н. Й. Вапцаров".

Програмен съвет

Съпредседатели: заместник-министърът на МТС по водния транспорт, кап. I ранг Станко Станков - началник на ВВМУ "Н. Й. Вапцаров", Георги Петров - директор на Българския морски квалификационен център (БМКЦ) - ЕАД.

Секретар: кап. I ранг доцент д-р Боян Медникаров - ВВМУ

Членове: к.д.п. Венцислав Иванов - Изпълнителна агенция "Морска администрация", бригаден адмирал Симеон Цехов - Военноморски сили, Георги Генчев - Параходство "Български морски флот" - ЕАД, кап. Драгомир Кочанов - Параходство "Българско речно плаване" - АД, к.д.п. Богдан Богданов - Дирекция "Морска администрация" - гр. Варна, к.д.п. Николай Апостолов - Дирекция "Морска администрация" - гр. Бургас,

доцент д-р Иван Йорданов - Технически университет - гр. Варна, Румен Несторов - Българска морска камара, Венелин Тодоров - Бургаска морска асоциация, м.н.м. Георги Апостолов - Асоциация на менинговите фирми, професор д.н. Михаил Серафимов - Териториална организация на НТС - гр. Варна, професор д-р Ибан Лазаров - Институт по морско право и логистика към ВСУ "Черноризец Храбър", Пепа Василева - Варненска морска гимназия "Св. Николай Чудотворец", Панайот Жечков - Професионална гимназия по морско корабоплаване и риболов "Св. Никола" - гр. Бургас, Тереза Тороманова - Професионална гимназия по речно корабоплаване и корабоплаване - гр. Русе, Петър Тухчиев - Асоциация на възпитаниците на Морско училище.

Програмни направления

1. Морското образование и квалификация - състояние и първи основен доклад: *"Морското образование в Република България - състояние и тенденции за развитие в европейското пространство"*, подготвен от ВВМУ "Н. Й. Вапцаров".

Втори основен доклад: "Съвременното морско образование - квалификационни системи и технологии", подготвен от Българския морски квалификационен център - ЕАД.

2. *Управление на човешките ресурси в корабоплаването - основен доклад*, подготвен от Параходство "Български морски флот" - ЕАД и Параходство "Българско речно плаване" - АД, с участието на Българския морски квалификационен център - ЕАД и ВВМУ "Н. Й. Вапцаров".

3. Икономически аспекти на морското образование, квалификацията и реализацията на морските кадри - *основен доклад: "Социално-икономически аспекти на морското образование, квалификацията и реализацията на морските кадри"*, подготвен от Българската морска камара, с участието на Асоциацията на менинговите фирми и с помощта на Изпълнителна агенция "Морска администрация".

4. *Нормативна уредба, регулираща подготовката и реализацията на морските кадри - основен доклад*, подготвен от Изпълнителна агенция "Морска администрация", с участието на

Параходство "Български морски флот" - ЕАД, Параходство "Българско речно плаване" - АД и с подкрепата на Института по морско право и логистика към ВСУ "Черноризец Храбър".

Основните и съпътстващите ги доклади по обявените направления се разработват от организациите и институциите, участващи в Програмния съвет на конференцията. Пълният им списък е представен в сайта на ВВМУ "Н. Й. Вапцаров": www.naval-acad.bg. Ще бъдат публикувани в институционален раздел на изданието на форума след обсъждане и одобрение от Съвета.

Статиите, подготвени от индивидуалните участници, заявили желанието си да се включат в работата на Конференцията, ще бъдат публикувани в раздела "Индивидуални участници".

Изданието с докладите, депозирано от участниците, ще им бъде предоставено предварително - 15 дни преди откриването на форума.

Всички прояви, свързани с организацията и провеждането на Националната конференция, са финансирани от организациите-членки на Програмния съвет.

Съпътстващи прояви

Рекламни щандове

ВВМУ и БМКЦ - ЕАД предоставят експозиционна площ на фирми в областта на техниката, морската индустрия и менинга за популяризиране на продуктите им, както и на издателства, специализирани в областта на морското образование. Фирмите:

- излагат рекламни материали за своята дейност;
- представят с рекламна цел своята продукция;
- извършват продажба на издания;
- организират семинари или презентации на своето производство пред гостите на Конференцията, клиенти на фирмата от региона, висши училища и институти и др. (разгласата се осигурява от фирмата-изложител).

Време за експозиция: 14 - 18 ноември 2005 г.

Място: Планетариум, зали на училището и на БМКЦ - ЕАД.

Срок за заявяване: 7.09.2005 г.

Справки и информация: тел. 052/552 235; центр. 052/632 015; 052/633 017 - вътр. 359, 381; факс: 052/303 163;

www.naval-acad.bg или чрез ръководителите на катедри.

Организаторите на рекламни щандове могат да участват в работата на Конференцията, без да внасят такса и се поканват на предвидения коктейл.

Важни срокове

- Заявка за участие с доклад - 7.9.2005 г.
- Заявка за участие като слушател - 8.11.2005 г.

- Заявка за рекламен щанд - 7.9.2005 г.
- Откриване на Националната научно-практическа конференция - 9.00 ч. на 17.11.2005 г.
- Коктейл - 19.00 ч. на 17.11.2005 г.

Регламент за индивидуално участие

Регламентът предвижда участие с предварително представен доклад с препоръчителен обем до 10 стандартни страници. Възможно е участие и без доклад - като слушател.

1. Заявка за участие:

- с доклад, представен и на дискета - до 7.09.2005 г.;
- като слушател - до 8.11.2005 г. или по време на регистрацията.

Докладите трябва да кореспондират с обявените програмни направления на Конференцията, а оформлението им да е съобразено с изискванията и представения образец. Те ще бъдат включени като отделен раздел в изданието на форума, без рецензиране от Програмния съвет.

2. Време за изнасяне на докладите не се предвижда. Авторите могат да изразяват становища по време на дискусиите.

3. Окончателната програма на Конференцията ще бъде предоставена на участниците при регистрацията им.

4. Такса за право на участие:

- 30 лв. за участие с доклад - включва програмата, сборника с докладите, кафе-паузите и куверт за коктейл. Таксата се превежда след получаване на съобщение от Секретариата за приет доклад, по сметката на Асоциацията на възпитаниците на Морско училище: № 1002688126, банков код 40078700, SG Експресбанк - гр. Варна. Копие на бордерото се представя при регистрацията.
- 15 лв. за участие като слушател - включва програмата, кафе-паузите и куверт за коктейл. Таксата се внася при регистрацията.

За справки по таксите - тел. 052/303 190, 552 233.

Регистрацията на участниците ще се извършва на 17.11.2005 г. от 8,00 до 13,30 ч. във Фестивалния и конгресен център - гр. Варна

Сборникът с материалите от конференцията може да се закупи от книжарницата на ВВМУ (цена 15,00 лв.) след 01.11.2005 г. или при регистрацията.

6. Адрес за изпращане на заявките и оригиналите на докладите: Варна - 9026, ул. "Васил Друмев" 73, ВВМУ "Н. Й. Вапцаров" - за Националната научно-практическа конференция.

Справки: тел. 052/552 226; 052/552 233 или центр. 052/632 015; 052/633 017: вътр. 420, 244, 430, факс: 052/303 163.

www.lnaval-acad.bg

e-mail: conference@naval-acad.bg

Отчетен доклад за дейността на УС на АВМУ за периода 09.08.2004 - 10.08.2005 г.

Уважаеми гости,

Уважаеми членове на АВМУ,

През изминалата 2004 год. отбелязахме редица кръгли годишнини от историята на новосъздадената българска държава, току-що освободена от петвековното турско робство. Създават се редица важни за страната институции. Една от тях е създаването на българския военен флот. За ден първи на нашия флот се приема 12 август 1879 год. Тогава при тържествена обстановка над подарените от Русия военни съдове се издига българският флаг. В чест на тази дата всяка година втората седмица на месец август се отбелязва празникът на ВМС. През тази седмица се провеждат редица мероприятия, свързани с ВМС, и се прави отчет на постигнатите резултати.

АВМУ не остава безучастна към всичко това и съвместно с ВМС провежда редица мероприятия. В бюлетина в челните страници е поместена статия на Началника на Главния щаб на ВМС контраадмирал Минко Кавалджиев: "Военноморските сили пред нови предизвикателства и задачи". Там пределно ясно е очертано бъдещото развитие на ВМС до 2015 година.

Да пожелаем от все сърце на нашите военни моряци честит празник, много здраве и успехи на трудното военноморско поприще. По случай празника е изготвена от Гл. щаб на ВМС великолепна програма за тържества в градовете Русе, Бургас и Варна за периода 5 - 14 август 2005 г.

Тъй като за нас, възпитаниците на Морско училище, програмата е интересна, позволявам си да ви я съобщя:

Програма

за основните мероприятия за честването на празника на ВМС
(4 дни в градовете Русе, Бургас и Варна) - 5 - 14 август 2005 г.

№	Време	Мероприятие
5 август (петък)		
1.	18.30-19.00	Военен ритуал по полагане на венци и цвята на Паметника на моряка в гр. Русе
2.	19.30-20.00	Изявление и интервюта на началника на Главния щаб на ВМС за представителите на медиите в гр. Русе
3.	20.10-21.00	Спектакъл "Вълни" на Представителния духов оркестър на ВМС пред сградата на Община Русе.
7 август (неделя)		
1.	8.00-13.00	Участие в плувен маратон "Галата-Варна", организиран съвместно от община Варна и плувен спортен клуб "Черно море".
8 август (понеделник)		
1.	8.30-18.00	Откриване и начало на общофлотските състезания по гребане и ветроходство в рамките на Държавното първенство по ветроходство с "Ял-6" - Военноморска база Варна.
14 август (неделя)		
1.	08.55-09.05	Ритуал по тържественото вдигане на флагите на корабите от ВМС на Морска гара - Варна
2.	09.15-10.15	Военен ритуал по присвояване на първо офицерско звание на випускниците на ВВМУ "Н. Й. Вапцаров" пред Морска гара - Варна.
3.	10.15-11.15	Разглеждане от официалните лица на: - подводница; - корвета; - миночистач
4.	11.15-13.30	Посещение на корабите, базирани в района на Морска гара от граждани
5.	10.00-16.00	Безплатно посещение на Военноморския музей от граждани.
6.	12.30-14.30	Официален обяд по случай празника.
7.	след 14.00	Пребазиране на корабите от Морска гара - Варна.
8.	21.00	Празнични илюминации.

Уважаеми членове на АВМУ,

На 9 януари 1881 г. с циркуляр № 7 по военното ведомство се обявява положение за създаване на Морско училище в гр. Русе. Тази дата се счита за начало на морското образование в България и на Морското училище.

Завършилилите Морското училище през първите десетилетия от неговото съществуване активно участват в изграждането на нова България във всички отрасли на стопанството. Като високоподготвени технически кадри те са предпочитани навсякъде.

През 1917 г. Възниква идеята за създаване организация на възпитаниците на Морско училище. Тази идея е осъществявана неколкратно. Сегашната АВМУ е създадена на 3 октомври 1997 г. от 107 физически и 14 юридически лица. Съгласно приетия устав АВМУ си поставя следните цели:

- подкрепя на ВВМУ "Н. Й. Вапцаров" като център за образование и възпитание на морските кадри в България;
- да издига собствения си и на ВВМУ "Н. Й. Вапцаров" авторитет и този на членовете си в страната и зад граница;
- да обединява усилията на възпитаниците на Морско училище за колегиялност, солидарност и международно сътрудничество.

Във връзка с тези изисквания през вас ще разгледаме какви мероприятия е провела Асоциацията през отчетния период. Нашите усилия бяха насочени към активна разяснителна и дарителска дейност, без което ние не можем да съществуваме. Много са фирмите и отделните физически лица, които ни помагат. За да не ги изброяваме, ще започнем серия от очерци и представления. От месец юни Управителният съвет на АВМУ си постави благодарната задача да издава бюлетин със съдействието на ВВМУ "Н. Й. Вапцаров" и студентския съвет. Първият брой излезе през месец юни. На вашето внимание е вторият брой, който е посветен на Седмичката на морето, празника на ВМС и изтъкнати наши мореплаватели, допринесли със своя опит и знание за обогатяване на морската наука. Ние и напред във всеки брой освен текущи въпроси ще ви запознаваме със заслужилни моряци. Все в тази връзка можем да изтъкнем, че духовната връзка между членовете е положителна. Много са мероприятията между ветерани и по-младото поколение. Получава се приемственост. През 2005 г. излезе Алманахът на възпитаниците на

Морско училище от Ловешкия край. Подготвят се книги за отделни випуски. Увеличава се броят на литераторите, които се занимават с мемоарна литература. Написаното остава и то е принос за поколенията. Издадени са и други книги, за които в нашия бюлетин ще се отделя значително място. Според възможностите си УС на АВМУ закупува книги от наши възпитаници и се организира библиотеката.

Много положителен е фактът, че отделни наши възпитаници правят дарения на свои книги и библиотеки с уникална морска литература на ВВМУ "Н. Й. Вапцаров". Такова дарение е направено от к.д.п. Петър Софийски, дарение от книги със стихове направи поетът Васил Ляпчев. В процес на описание и дарение е специализираната библиотека на дългогодишния преподавател във ВВМУ "Н. Й. Вапцаров" кап. I ранг доцент Георги Антонов. За него и неговата дарителска дейност ще излезе статия в следващия брой на бюлетина. Не са малко и дарителите, които без да шумят около себе си активно подпомагат наши творци. Достатъчно е да се вгледате в книги на морска тематика или в годишника на Военноморския музей. Искам да изтъкна още, че редакцията колегия в лицето на Петър Тухчиев, Станко Станков, Атанас Панайотов, Светла Тухчиева, Николай Икономов и Владимир Минков са пълни с енергия и ентузиазъм за все по-задълбоченото и всеобхватно обвързване задачите на БМФ, ВМС, ВВМУ и други организации с изискванията, поставени от живота.

Уважаеми членове на АВМУ,

Както вече отбелязахме, във връзка с честването на 125 години на ВВМУ е създаден организационен комитет под патронажа на началника на Главния щаб на ВМУ контраадмирал Минко Кавалджиев.

Председател на организационния комитет е началникът на ВВМУ "Н. Й. Вапцаров" - кап. I ранг Станко Станков, а негов заместник-председателят на АВМУ - кап. Петър Тухчиев. Комитетът върши своята работа, като са привлечени изтъкнати наши ръководители в морския бизнес и администрация, а също и представители на морските общини и гр. София.

Програмата е поместена в брой първи на бюлетина. Непосредствено преди началото на тържествата ние отново ще я публикуваме, като началото е на 7 декември 2005 г. с полагане на венци на паметника на патрона на ВВМУ "Н. Й. Вапцаров". Изготвен е и планът на АВМУ.

План
на Асоциацията на Възпитаниците на Морско училище за 2005-2006 г.

№	Мероприятие	Срок	Отговорници
1.	Заседание на УС на АВМУ след годишното събрание за преразпределение на функциите на членовете на УС	Август 2005 г.	Тухчиев
2.	Създаване на помощни групи към УС с предмет на дейност участие и подготовка на мероприятия, правни консултации, решаване на въпроси, свързани с дейността на АВМУ и ВВМУ	Септември 2005 г.	Тухчиев Ионов Генчев Икономов
3.	Провеждане на редовни заседания на УС съгласно устава на Асоциацията, при необходимост и по-често	Постоянен	Тухчиев Икономов
4.	Изготвяне на новите документи съгласно изискванията на годишното събрание.	Постоянен	Тухчиев Икономов
5.	Организиране на срещи на УСУС на сродни организации за обсъждане на мероприятия, представляващи взаимен интерес	Постоянен	Тухчиев Икономов
6.	Съвместно със секциите от гр. София, Бургас, Русе, Ловеч - разширяване организацията на спонсорската дейност за набиране средства за ВВМУ.		Тухчиев Халачев Славов Нинчев Филипов Икономов
7.	Съвместна дейност, информация за мащабни мероприятия като: • седмица на морето; • честване на 125 години от основаването на ВВМУ "Н. Й. Вапцаров"; • информация за издаване на научна, техническа, историческа и друга литература, касаеща отделни секции и направления; • взаимна информация за мащабни мероприятия в годишните планове на отделните секции; • планиране на съвместни мероприятия; • присъствие на част от членовете на различни секции по обмяна на опит		Тухчиев Халачев Славов Нинчев Филипов Икономов
8.	Отбелязване и тържествено честване юбилейни годишнини на изтъкнати членове на АВМУ	Постоянен	Тухчиев Халачев Славов Нинчев Филипов
9.	Организиране издаването на художествена и научна литература на отделни наши членове		Тухчиев Икономов
10.	По-широка гласност и привличане на по-голям кръг членове на АВМУ за списването на Бюлетина на АВМУ	Постоянен	Тухчиев Панайотов Икономов Минков
11.	Провеждане на мероприятия, свързани със Седмичата на морето по отделен план	Август 2005 г.	Тухчиев Икономов
12.	Периодичен отчет за дейността на УС на АВМУ	Декември 2005 г.	Тухчиев Икономов

№	Мероприятие	Срок	Отговорници
13.	Създаване на комисия за изготвяне на специален сборник от материали на изтъкнати наши членове	Постоянен	Тухчиев Икономов Минков
14.	В чест на 125-годишнината от създаването на ВВМУ "Н. И. Валцаров" издаване на нов Алманах и справочник "Кой кой е"	декември 2005 г.	Тухчиев Йонов Икономов Минков
15.	Редовно участие в мероприятия, организирани от ВВМУ, ПБМФ, БМК, ВМС, МТ и предлагане на наши виждания по актуални морски въпроси	Постоянен	Тухчиев Йонов Генчев Икономов
16.	Оказване помощ на изтъкнати наши поети и писатели за написване нови творби, свързани със 125-годишнината на ВВМУ и АВМУ.	Постоянен	Тухчиев Икономов
17.	По-машабно отразяване дарителската дейност на наши възпитаници.	Постоянен	Тухчиев Икономов
18.	Работа по привличане на по-млади възпитаници на ВВМУ като членове на АВМУ	Постоянен	Тухчиев Йонов Икономов Минков
19.	По-широка разяснителна дейност със студентите и курсантите за ролята и значението на АВМУ	Постоянен	Членове на УС на АВМУ
20.	Организиране издаването на нагледни материали и сувенири в чест на 125-годишнината от основаването на ВВМУ и популяризиране дейността на АВМУ	Постоянен	Членове на УС на АВМУ

Бюджетът ще бъде представен на събранието и гласуван на място. УС на АВМУ счита, че се движим в рамките на разумното и пестеливо изразходване на средствата. В кампанията за 125-годишнината от основаването на ВВМУ средствата, които ще се наберат, ще отидат за издаване на рекламни материали, финансиране на Алманаха на възпитаниците на Морско училище, бюлетина и други материали, които ще спомогнат за разширяване и обогатяване знанията за ВВМУ и АВМУ.

Изхождайки от казаното дотук можем да направим извод, че УС и всички членове взаимно са се допълвали и решавали редица проблеми, които са възниквали пред нас.

Все пак какво още е необходимо да се направи:

- разширяване дейността на АВМУ сред по-младото поколение, защото то е можещото и решаващото в морската наука, образование и популяризиране на челиния опит. Характерът на работата ни е такъв, че повечето от времето си те прекарват в морето. Ние трябва да потърсим помощта и на тези, които са сплезли вече на брега, а има и много морски специалисти, които работят в наши морски фирми и са компетентни и отлично подготвени.

- да обединим научния морски потенциал от ВВМУ, БМФ, ВМС и други сродни морски ор-

ганизации за издигане и развитие на морската наука;

- разширяване сътрудничеството със сродни организации у нас и в чужбина;
- нашите срещи да станат повод за още по-крепкото сближаване на различните випуски и утвърждаване на положителен опит;
- увеличаване броя на членовете на АВМУ - това да бъде наша всекидневна, а не кампанията задача.

Уважаеми членове на АВМУ,

Това са въпросите, които УС на АВМУ счита за необходимо да изложи пред вас. Когато сме пред прага на 125-годишния юбилей, пред нас ще изникнат още много задачи, ще се проведат още много и разнообразни мероприятия. Всичко не може да се предвиди. Все пак от така засегнатите въпроси могат да се направят от ваша страна положителни предложения и препоръки. Ние ще бъдем благодарни за всичко, което ще допринесе за подобряване на работата, сближаване и развитие.

УС пожелава на всички здраве, висок боен дух и упорита работа за достойна среща на юбилея и просперитета на родното Морско училище.

Благодаря за вниманието!

Една година след въвеждането на международните документи за сигурност на корабите и пристанищните съоръжения (ISPS Code, SOLAS-74 глава XI-2)

На 1 юли 2001 г. се навърши една година от влизането на действие на документите по сигурност на корабите и ПС. Една година е достатъчна да се направят някои изводи и препоръки, като искаме да направим още в началото една уговорка: споделеното по-долу е виждане на програмния съвет по сигурност към ВВМУ "Н. Й. Вапцаров", без да имаме претенции, че не грешим в някои от направените изводи.

От приемането на международните документи за сигурност 12.12.2002 г. до тяхното въвеждане 01.07.2004 г. беше извършена огромна работа. Под ръководството на ИМО започна мащабна работа по тяхното изучаване и внедряване в различни страни. Бяха проведени семинари и конференции по разясняване на документите и тяхната реализация. У нас в България Министерството на транспорта в лицето на ИА "Морска администрация" и ИА "Пристанищна администрация" положиха много усилия за разучаването, осмислянето и въвеждането на документите. Бяха организирани семинари в София, Варна и Бургас с лектори от ИМО. Много наши специалисти участваха в семинари, проведени в чужбина, и бяха сертифицирани като специалисти в тази област. В един продължителен период се разработваше и обсъждаше Наредба номер 53 от 2 юли 2004 г. за условията и реда за постигане на сигурност на корабите и пристанищата.

Започна обучението на специалисти по сигурността - офицер по сигурността на кораба, на Компанията и на пристанищното съоръжение. Бяха разработени, приети и утвърдени планове за сигурност на българските ПС и корабите под български флаг. До 1 юли 2004 г. всичките бяха сертифицирани. Екипажите на корабите и личният състав на ПС усвоиха своевременно разработените планове по сигурност.

След 1 юли 2004 продължи работата по въвеждане на документите за сигурност. Под ръководството на ИА "Морска администрация" и Национална компания "Пристанища" бяха проведени няколко учения по сигурността на корабите и пристанищните съоръжения и борба с терористите. В тези учения бяха привлечени всички заинтересовани страни.

За една година на световен мащаб бяха констатирани много инциденти и нередности в областта на сигурността на корабите и пристанищните съоръжения. За наша радост съществени нарушения на кораби с български флаг и български пристанища не бяха констатирани.

Няколко думи за приноса на ВВМУ по внедряване на международните документи за сигурност. Учреден беше програмен съвет за подготовка на кадри за корабите и ПС. Представителите в този програмен съвет участваха в редица семинари и конференции, където те получиха сертификати от ИМО.

Програмният съвет разработи планове и програми за подготовка на:

- "Офицер по сигурността на кораба";
- "Офицер по сигурността на компанията";
- "Офицер по сигурността на ПС";
- "Офицер от държавния пристанищен контрол по сигурността";
- "Подготовка на личния състав на корабите и ПС по сигурността"

Тези планови програми бяха утвърдени от ИА "Морска администрация" и ИА "Пристанищна администрация". За една година ВВМУ е обучило офицери по сигурността на корабите - 260, за пристанищата - 40, за Компанията - 12, по пристанищния контрол - 40 и за личния състав на корабите и ПС - 100 човека.

Програмният съвет издаде луксозно, двуезично издание на Международния кодекс по сигурност на корабите и ПС на български и английски език. На основание изминатия едногодишен период от внедряване на документите по сигурност можем да направим някои изводи и препоръки.

Изводи

1. Извършена е огромна работа по внедряване на изискванията на Кодекса и подготовка на екипажите и длъжностните лица.
2. Получен е първият работен опит в новите условия, който в цяло се оценява положително.

3. Извършена е основната работа по сертифицирането на корабите и ПС.
4. Създадена е действаща система за подготовка и сертифициране на специалистите в областта на морската сигурност.
5. Установена е и се разширява връзката на ИМО с други международни организации.

Наред с направените изводи се открояват и някои недостатъци, за които искаме да дадем следните препоръки:

1. В министерството на транспорта е нужно да има отдел или в краен случай поне един специалист, който да оглавява и контролира всичко свързано със сигурността на корабите в лицето на ИА "Морска администрация" и в Националната компания "Пристанища". Така е прието във всички морски държави.
2. Наредба №53 от 2 юли 2004 г. за условията и реда за постигане сигурността на корабите и пристанищата излезе много късно (като се има предвид, че нормативните документи влизат в сила от 1 юли), в нея има малко разпоредителност и освен това в Съвета по сигурността липсва представител на Министерството на отбраната. Не може да се проведе никакво мащабно учение по въпросите за сигурността на корабите и ПС без участието на ВМС. Нито в наредбата, нито в някакъв друг документ се регламентира взаимодействието с ВМС.
3. Липсва връзката между Министерството на транспорта с организациите, които провеждат обучението на кадри. В Министерството се получават нови документи, които не достигат до тези, които обучават специалистите по сигурността.

4. Няма официален документ в България, в който да се посочат одобрените организации, занимаващи се със сигурността.
5. Липсват редица нормативни документи по сигурността, които в другите държави са вече много на брой.
6. В разработените планове за сигурността на корабите и ПС практическите съвети и насоченост за изпълнение на мероприятията са много малко.
7. Липсва методика за подготовка и провеждане на учения и тренировки по сигурността.
8. Нужен е нормативен акт за действието на морския спасителен координационен център в случай на актове на насилие против корабите.
9. Екипажите на спомагателните кораби (буксирни и танкери), които обслужват корабите с международно плаване, е нужно да преминат обучение по сигурността на корабите и ПС.

На 1 юли 2004 г. не завърши етапът на усвояването на международния кодекс, а едва започна внедряването му и това ще продължи дълго време, като се вземат под внимание всички забележки и се усъвършенстват изискванията.

Надяваме се, че с посочените недостатъци ще помогнем те да бъдат отстранени и при предстоящите проверки от ИМО в България да се представим на необходимото равнище.

о.р. кап. I ранг Михаил Йонов
Ръководител на програмния съвет
по сигурността във ВВМУ

80 години Военноморски музей

Твърдина на българския морски дух

Военноморският музей е сред най-старите културни институции в България. Идеята за неговото създаване е подета от руски офицери на служба в Дунавската флотилия още през 80-те години на XIX в. През 1885 г. те основават в Русе "Офицерско събрание" (Военен клуб). Тази организация си поставя за цел организирането на Морски музей. Същата година започва събирането на образци от корабна техника, въоръжение и други реликви. Към Дунавската флотилия в Русе е създадена и малка музейна сбирка. През 1904 г. със заповед на военния министър събраната колекция е преместена в гр. Бяла, където се проектира създаването на музей за Освободителната руско-турска война. Идеята не се реализира и колекцията е разпръсната. Една част остава в Историческия музей в Бяла, друга отива във военния музей в Плевен и в Националния военноисторически музей. Сравнително малка част постъпва в Морския музей във Варна.

След 1898 г. командването на военния флот в Русе се измества във Варна. Флотските офицери (на служба и от резерва) стават главните пропагандатори на морската идея в България. След Първата световна война те основават най-голямата у нас морска обществена организация Български народен морски съговор (БНМС). Именно той поема инициативата за изграждането на морски музей във Варна, реализирана от капитан I ранг Иван Михайлов, капитан II ранг Георги Славянов и капитан II ранг Васил Игнатов. Тържественото откриване на музея е на 20 май 1923 г. Освеждането се извършва от Варненския и Преспавски митрополит Симеон. Присъстват представители на Софийския университет, Географското дружество, Икономическото дружество и много други научни и обществени организации. Музеят заема две помещения в сутерена на Девическата гимназия. Неговите 495 експоната са разпределени в 6 отдела: "Корабоплаване", "Минно дело", "Водолазен отдел" (с Морско дъно), "Риболов", "Водосамолетна авиация" и "Общохисторически отдел". Първите организатори, а след това и уредници на новата експозиция са руският полковник-емигрант Александър Полу-бояринов и съпругата му Олга.

В сградата на гимназията музеят остава до средата на 50-те години. През тези повече от 30 години броят на събраните експонати се увеличи-

ва над два пъти, а музейната експозиция е посещена от над 190 000 гости, главно ученици.

През 1955 г. с министерска заповед музеят преминава на подчинение към Министерството на отбраната под името Военноморски музей. Даден му е статут на филиал на Централния музей на народната армия. През 1968 г. Военноисторическият музей в София получава статут на Национален музей. Оттогава Военноморският музей, като негов филиал, е единственият национален морски музей у нас.

Министерството на отбраната му предоставя повече от 3 декара площ в Морската градина с прилежащ ограден фонд. На 11 август 1956 г. за празника на ВМС тържествено е открита новата експозиция. Ръководството на Военноморския музей се поема от първия му директор Иван Казаков. През 1957 г. в специално бетонно корито е поставен корабът-герой "Дръзки". На вечна стоянка в парка на музея е и яхтата "Кор Кароли" на капитан далечно плаване Георги Георгиев - първият български мореплавател, извършил околосветско плаване. Богатите колекции от оръдия, котви, корабни модели, офицерски униформи, отличия, оръжия и различни видове военна техника представят по един атрактивен начин създаването и развитието на военноморския ни флот.

Фондовете на музея непрекъснато се попълват с нови експонати, подарени от военния флот, морски фирми, ветерани. Понастоящем Военноморският музей разполага с над 100 000 реликви, разпределени в 15 сбирки.

Разрастването на дейността на музея като културен и научен център довежда до бързо увеличаване на броя на специалистите и служителите. В края на 80-те години в него са заети 31 служители, които се грижат за опазването и популяризирането на военноморската и морската история.

Военноморският музей се утвърди и като научно-изследователски център за изучаване на проблемите на военноморската и гражданската морска история. В музея са работили шест доктори на историческите науки. Техните дисертации разработват важни проблеми на военноморската и морската ни история. Музейните специалисти имат публикувани стотици монографии, студии, статии и доклади на морска темати-

ка. В отделни години музеят успява да публикува и свои издания. Така например през 1967-1968 г. е издаван Информационен бюлетин, посветен на музейните проблеми. През 1974 г. по случай честването 50 години от откриването на първата музейна експозиция излиза и юбилеен сборник "50 години Военноморски музей 1923-1973" в две части. В началото на 90-те години с усилията на музейните специалисти се издава бюлетин "Морска България". От 2001 г. започна публикуването на "Годишник на Военноморския музей" - специализирано научно издание за изследвания, посветени на морската и военноморската ни история. С него си поставяме за цел да издигнем значението на музея като организатор, координатор и трибуна на морските изследователи в България.

Специализираната библиотека непрекъснато се обогатява с морски издания, за да достигне книжното богатство от над 10 000 книги и 4 000 броя периодични издания. Тя е единствената морска историческа библиотека в България. От нейните услуги се ползват стотици изследователи и почитатели на морската ни история.

Експозицията на музея показва историята на корабоплавателните прояви в Черно море от най-древни времена. Основната част от изложените реликви разкриват най-важните моменти от създаването на Военноморския ни флот през 1879 г. и развитието му до наши дни. Закритата експозиция е на площ над 400 кв.м., а откритата - над 3000 кв.м. В тях са показани повече от 1200 експоната. Експозицията на музея бързо печели изключителна популярност сред варненци и гостите на града. Тя е сред най-посещаваните в страната. До края на 80-те години през нея преминават близо 6 000 000 посетители. Върхова в това отношение е 1981 г. с рекордните 253 061 посетители, по-голяма част от които - чужденци.

Към музея се създават и специализирани отделения, необходими за нормалната дейност на всяка подобна институция. През 1966 г. е назначен щатен фотограф, с което се поставя началото на неговата фотолаборатория. До началото на 70-те години реставрацията и консервацията се извършват от столични специалисти. През 1973 г. са назначени двама реставратори. Реставрационното ателие не само поддържа в добро състояние музейните експонати, но обслужва и нуждите от реставрация на някои музеи от Североизточна България.

През 90-те години Военноморският музей, както повечето културни институции, е в затруднено положение във финансово и в кадрово отношение. Отпусканите средства от бюджета са рязко ограничени. От години музеят не откупува реликви, не извършва подводни експедиции именно поради липса на средства. Щатният персонал е сведен само до 10 души, което затруднява нор-

малната работа на музея. Закрито е реставрационното ателие, което поставя под заплаха опазването на ценни музейни реликви.

Все пак изход от трудната ситуация се търси с помощта на военния флот, морската общественост и Варненската община. Благодарение на тяхната подкрепа се осъществява поддръжката на музейната собственост и голямогабаритните експонати. Нещо повече, именно през този период бе открита и втора експозиция на музея за развитието на българското морско стопанство.

След закриването на морските отдели през 1956 г. всички директори на музея са търсили възможности за възстановяване на Единния морски музей. Военноморският музей е пионер в провеждането на подводните археологически проучвания. Първата такава експедиция е проведена през 1959 г. в района на нос Калиакра. Морското дъно около носа е изключително богато на останки от кораби от различни епохи. Следващите експедиции обогатяват колекциите на корабни оръдия, оръжие, корабни елементи и други, извадени от морето. Част от тях са включени в музейните експозиции. През 70-те години директорът на музея Ради Боев организира група от 10 щатни сътрудници за събиране на материали от историята на водния транспорт. В резултат на тяхната дейност е събран богат фонд за съвременното развитие на морското стопанство у нас. Делото му е продължено от неговия наследник доцент Георги Антонов. Още през 80-те години Парухово БМФ подарява на Военноморския музей моторния кораб "Велико Търново". Идеята е да се създаде плаваща морска експозиция. Високата стойност на реализацията на проекта довежда до отказ от създаването на плаващ морски музей. Опирайки се на създаденото в началото на 90-те години сдружение "Национален морски музей" с председател инж. Николай Парашкевов, на Община Варна, на Главния щаб на ВМС и редица стопански организации доцент Г. Антонов организира създаването на морска експозиция на ул. "Н. И. Вапцаров". Тя е открита на 8 август 1993 г. Площта на Музея на морското стопанство е 300 кв.м. В нея с повече от 800 експоната (корабни модели, морски униформи, корабни уреди, инструменти, картини, марки и др.) е показано развитието на корабоплаването, пристанищата, корабостроенето, кораборемонта, риболова, както и на други морски дейности.

И след откриването на втората експозиция Военноморският музей и Сдружението продължават да търсят варианти за обединяването на военната и гражданската морски експозиции в Единен морски музей. Благодарение на съдействието на началника на Главния щаб на ВМС контраадмирал Нейко Атанасов с министерска заповед от 13 декември 2002 г. на музея е предоставена площ в местността "Салтанат", до спирка "По-

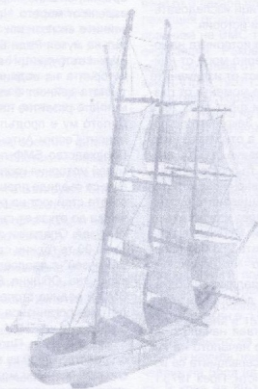
чивка". С Постановление на Министерския съвет № 118/15 юни 2005 г. се "Предоставя на Военно-историческия музей - София, филиал Военноморски музей - Варна, за изпълнение на функциите му недвижим имот - публична държавна собственост, намиращ се във Варна, "Приморски парк", съставляващ поземлен имот с площ 60 106 кв.м, застроен с 19 сгради с обща застроена площ 8270,287 кв.м". Голямата площ и съществуващият ограден фонд, след известна реконструкция, дават възможност да се изгради модерна експозиция на Военноморския музей и гражданските морски дейности. За първи път имаме реалната възможност да пристъпим към изграждане на Единния морски музей. Но конкретната реализация не е възможна без подкрепата на МО, Националния военноисторически музей.

Главния щаб на ВМС, Областната и Общинската управа, морската общественост и водещите фирми във Варна. В това отношение възлагаме големи надежди и на подкрепата на Асоциацията на възпитаниците на Морското училище.

По случай 50-годишнината от откриването на първата експозиция с указ на Министерския съвет № 1153/23.05.1973 г. Военноморският музей е награден с високото отличие орден "Кирил и Методий" I степен.

Трябва да се отбележи и фактът, че през 1994 г. Военноморският музей е приет за член на Световната организация на морските и военноморски музеи.

н.с. I ст. д-р Тодор Парушев

Звезда от първа величина

За прослава на всички благородни и силни мъже - родоначалници на фамилии моряци и в памет на кап. Георги Богомилов Дюлгеров - дядото, роден на 04.09.1908 г. - поч. 1971 г., кап. Богомил Георгиев Дюлгеров - сина, роден на 18.01.1932 г. - поч. 1999 г. и ст. пом. кап. Георги Богомилов Дюлгеров - роден 23.04.1962 г. - поч. 2005 г.

Не зная дали в детските си години Георги Дюлгеров е мечтал за далечни пътища, тайнствени светове и необикновени приключения, но съм сигурен, че когато идва време за избор на професия, курсът на бъдещето му е бил вече начертан. Срещата с добър стар приятел, моряк, продължителните разговори с него откриват пред сина на плевенския общуар със съвършена яснота светлия път към морето.

От този ден Георги е всецяло завладян от мечтата за флота. И морето - далечно и вълнуващо, океанът - необятен и внушителен, невиджани дотогава от него, но желани и мамещи, го зоват към себе си.

Лятото на 1923 година. Един висок, строен и красив младеж прекрочва благоговейно прага на Машинното училище във Варна. Отличникът на плевенската мъжка гимназия се представя блестящо на приемния изпит, но местата се заемат от привилегировани младежи и той остава в резервите. Младежът е много разочарован.

Но един ден съвсем неочаквано пощальонът пристига с известието за приемането на Георги Богомилов Дюлгеров в училището. Неопикуема радост за Георги, съзли за майка му и един разговор на откровение, който завършва с готовност за взаимно жертви.

Отново приготвления, заминаване.

1928 година. Хванал здраво в ръцете си шурвала на собствената съдба, Георги е готов за пътешествия и без колебание приема първата му предложена длъжност от параходното дружество.

Обикновен моряк! За мнозина това би звучало сега странно, а може би и за някои курсанти тогава е било обидно, недостойно, но за човека, решил да свърже завинаги живота си с морето, то бе истинско щастие. Щастие, което го накара да замени тихия живот на сушата с бурите на морето, домашния уют - с вечно люлеещата се палуба.

Много може да направи човек, обхванат от голямото желание да постигне заветната си цел. А

такава у Георги Дюлгеров имаше. Бившият моряк на корабите "Бургас", "Фердинанд" и "Варна" върви уверено по пътя за капитанския мостик.

Любовта и амбициите към желаната професия отвеждат младия навигатор след известен стаж на корабите "Принц Кирил" и "България" на специализация във Франция. Едно полезно съчетание на теоретичната подготовка в България с традициите и опита на старата морска държава.

Екипажът на презокеанския кораб на известната корабоплавателна фирма "Месажери маритим" посреща младия българин хладно, с предубеждение. Капитанът на кораба отхвърля рапорта на стажант-капитана Георги Дюлгеров на английски език с думите: "Господине, Вие служите на френски кораб!"

Въпросът защо рапортът не се приема на установения международен морски език, беше излишен. Отговорът му дойде няколко месеца по-късно с втория рапорт на стажанта, който капитанът на кораба посрещна с репликата: "Защо беше необходимо да демонстрирате английския си език, когато така добре си служите с френския?"

Но българинът получи признание не само за езиковата си култура. Скоро той зае и мястото на пълноценен офицер в личния състав на френския кораб.

Двата окосветски рейса, които продължиха повече от година, вдигнаха не само езиковата бариера за амбициозния помощник-капитан, но дадоха възможност да се извият и професионалните му качества в областта на навигацията. А обширните познания по мореходна астрономия му спечелиха прозвището "Небесна сфера".

По-късно, към края на стажа, дойде и предложението на компанията за постъпване на работа във френската marina.

Условията бяха съблазнителни: две хиляди франка месечна заплата и разностите за пътуването на семейството от Варна до Марсилия за

сметка на компанията. Но младият капитан и този път не се поколеба. Родолубивото моряшко сърце таеше в себе си нещо по-голямо от съблазната пред комфорта на френския кораб, много по-скъпо от предлаганото му възнаграждение: възвишеното чувство за дълг и отговорност към народа, към родината, в която тепърва ще се осъществяват идеалите на моряците, мечтите на поета моряк Никола Йонков Вапцаров - да имаме кораби като планини.

Желанието на капитан Дюлгеров беше да тръгне на плаване с наш, български кораб, на който да се вее гордо родният трицвет.

...

Годините на Втората световна война слагат край на моряшката романтика.

Пристанището, рейдът, хоризонтът са пусли. Оживена е само работилницата "Коралова", където стотина ентузиазирани моряци възстановяват извадения от Дунава параход "Евдокия", сега водолазен кораб "Първи май". Сред тях е и капитан Дюлгеров.

За хората, свикнали с морето, сушата е винаги тясна.

След упорит, доброволен труд идва и дългоочакваният миг. Кораб "Първи май", вдигнал тържествено разцветката си, е готов за отплаване. Под звуците на музиката, сияещите погледи на варненското гражданство и неописемата радост на екипажа 300-тонното корито се отделя бавно от кея и се отправя за Балчик.

След толкова години над залива се разнася отново познатият звук на корабна сирена. В смътния още силует на бъдещето проблясват лъчите на надеждата. Родината се възражда за нов живот. Набира сили за "Пълен напред!" в своето развитие и нашето корабоплаване.

Идва ред за закупуването на параход "Родина". Честта за получаването на този първи наш кораб за далечно плаване се пада на капитан Дюлгеров. С него той извършва и първите най-трудни рейсове.

С параход "Родина" капитан Дюлгеров и българските моряци прославят родината: пресичат за пръв път Екватора, преодоляват мъжествено бурите на Индийския океан, достигат бреговете на Арктика.

"Родина", "България", "Балкан"... Много са корабите, на които години наред капитан Дюлгеров преминава суровата моряшка школа, възпитана мъжествени и предани корабоводители, между които са героят на социалистическия труд капитан Любен Генев, капитан Димитър Цанев, капитан Петър Софийски.

Възмъжава морският ни търговски флот. По сините пътища на планетата поемат стотици малки "Българи", водени уверено от млади капитани. Сред тях е и синът на капитан Дюлгеров - Богомил.

...Мраморно море. Презокеанският кораб "Персенк", командван от капитан Георги Дюлгеров, пори тъмносивите води. На мостика му е и сьпругата на капитана.

Значително по-малък кораб следва пенестата дияра на "Персенк".

Интуицията у моряка е особено силна. Един поглед на зоркото капитанско око и пред окуляра на бинокъла застава кораб.

Богомил - извиква невъздържано капитан Дюлгеров. От грейналите майчини очи се отронва сълза.

За минути "Персенк" намалява оборотите си.

Най-после двата кораба са на траверс. Възторжен рев на корабни сирени оглася ефира. Баща и син си пожелават "Щастливо плаване!".

Само мигновена среща от разстояние и... раздяла.

Бащинската гордост в стария моряк ликува. Пред него е синът му. Също капитан. Достоен заместник и продължител на моряшката професия. Но за миг в сърцето му забушува професионалното самочувствие. В неспокойната моряшка душа закипя неукротим щорм, последван от заканите.

- Стоп, момчето ми! Баща ти още може. Старпом, пълен напред и съобщете на машинното да увеличат оборотите!

"Персенк" настига предния кораб, задминава го и продължава пътя си, увеличавайки с всяка минута разстоянието помежду им.

Години на море - часове на сушата! Такъв е житейският път на капитан Дюлгеров, посветил 40 години от своя живот на българското корабоплаване.

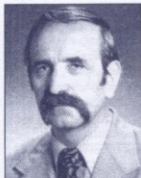
Коварната болест сваля мъжествения капитан на сушата. Силите му го напускаха с всеки изминат ден, но в едрото и стройно тяло напиреха неудържима воля, силен дух, които му даваха възможност да се чувства до последния си дъх моряк и да разказва с присъщото му обаяние всяка случка и събитие от своя живот с удивителна точност и подробности.

Морето бе естествената среда, в която капитан Дюлгеров се чувстваше, казано с думите на народа, като риба във вода. Затова и последното му желание бе да бъде погребан скромно, без почести, но на гроба, до главата му, да поставят камък от морето.

Стоянка Савова-Хаджииванова

Построяването на планетариума

Димитър Симеонов - първият началник (1982-1987 г.) в деня на откриването на Планетариума - 8 август 1985 г.

Астрономията освен че е част от моята специалност, тя е и мое хоби. Затова назначаването ми през 1982 год. за началник на планетариума в Морско училище беше жадувана промяна в моя живот. Назначен беше и чудесен екип. Тодор Лилев, човек знаещ, можеш и с творчески ум, стана главен инженер. Неговият помощник Йордан Пеев имаше златни

ръце. Лаборантът Свилген Димитров беше умен и инициативен навигатор от ТКК.

Моето назначаване обаче беше твърде закъсняло. Сградата на планетариума вече беше на първа плоча. Строежът се финансираше от СО "Воден транспорт" срещу отстъпеното право за строежа на сградата на БМКЦ. Проектът явно е бил одобрен формално, защото нашият екип се сблъска с много проблеми и недомислици.

Апаратурата е била доставена през 1972 г. от "Карл Цайс-Йена" и е тип "Слейсмастер" DP3 с диаметър на екранния купол 15 метра. Понеже Министерството не отпуснало пари за строеж на сграда, сандъците с доставката били складирани под стълбите на курсантската трапезария. Когато след десетгодишния престой сандъците бяха отворени, картината беше смразяваща. Мишките бяха изгризали всички кабели, а урината им беше направила оптиката негодна. Минералната вата за екранния купол беше превърната на прах. Изпълнителните механизми бяха станали негодни от ръждата. Единствените оцелели части бяха железните елементи за носещите решетки на покривния и на екранния купол. Под формата на "ремонт" фирмата "Цайс" подмени голяма част от блоковете, а някои успя да възстанови.

Първият проблем, с който се сблъскахме, беше голямата денивелация между обходния пожарен път и уличното платно. Това наложи да се прокопае допълнителна пътна връзка, по която едва ли би могла да мине пожарна кола.

Не бяха предвидени изходи за покрива и междукуполното пространство. Колегата Лилев реши проблема, като от КРЗ "Флотски арсенал" достави два комплекта люкове, отрязани от бракуваните МПК.

Особено некомпетентно беше проектирана вентилацията на звездната зала. Въздухосводите минаваха през първия етаж, като го правеха трудно използваем. След това обикаляха из коридора около звездната зала, превръщайки го в грозно машинно помещение. Такова решение оскъпяваше вентилацията, правеше я много шумна и не-комфортна за зрителите, унищожаваше ценна площ. Инж. Лилев предложи много просто решение: въздухосводите да се монтират в междукуполното пространство, което е неизползваемо. Проектантката инж. Ламбова, разбираемо защо, не се съгласи и това наложи в коридора да се изгради втора, декоративна стена, а на долния етаж да се изгради декоративен полуаванс.

Проектът предвиждаше външния купол да бъде облицован с мед, но не даваше детайл. Груповият технически ръководител допълни проекта, като използва моя проектантски наръчник "Планетарии и масовые обсерватории" от И. М. Безчастнов.

Планетариумът в гроб строеж. Завършено е всичко, без външния покривен купол с носеща решетка от части, които влизат в комплекта на апаратурата.

Голяма грижа ни създадоха и частите за решетката, която ще носи екранния купол. Бяха ръждясали и всеки остатък от ръжда в бъдеще, вследствие на неизбежния конденз, щеше да направи ръждиви петна по екрана. По идея на Лилев с наши сили почистихме частите от ръжда, а пос-

ле със съдействието на кап. I ранг А. Ангелов те бяха кадрирани в КРЗ "Флотски арсенал". Немските монтажници бяха възхитени.

При боядисването на екрана Лиллов отново демонстрира своя творчески ум. Вместо огромното цялостно скеле, което предлагаша строителите, той изработи малко скеле на колела, което осигури невероятна мобилност при работата.

Проектантът беше се отнесъл безотговорно и със столовете за звездната зала: "Двеста и четиридесет стола тип МНО". Наблюдаването на звездното небе в залата изисква специални столове. Ние намерихме нужния прототип, набавихме подходяща дамаска от фабриката в гр. Котел, а Строително-монтажният комбинат ги изработи и монтира по схемата на инж. Лиллов.

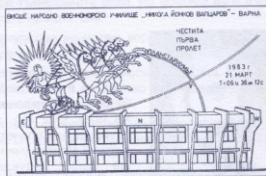
По договора наше задължение беше да изработим оригиналите на панорамата около планетариума, за да бъде заложена в апаратурата. Грозотата на обкръжението беше потискаща. Хрумна ми да направим панорамата на Варненския залив, сякаш наблюдаваме звездното небе от учебния кораб. Понеже никой от училището не ми съдействаше, то се наложи със собствени средства, материали и труд да изработя нужната фотопанорама. Тя беше трансформирана в изсечките от "Цайс" гравюри от моя ученик Камен Антонов Камбуров. Немците отново ахнаха. Всеки може да се убеди в думите ми, като види панорамата, демонстрирана от Планетариума.

Планетариумът откъм западния вход. Мъжът на снимката е Даниел Анастасов Божков - автор на стенописа от външната страна на Звездната зала. Сега живее и работи в САЩ като утвърден художник.

По външната стена на звездната зала отличникът на Художествената академия Даниел Анастасов Божков от Бургас нарисуваше своята дипломна работа "История на човешката цивилизация". Стенписът трябваше да завърши с огледална пластика, ала недостигнаха средства. Изкуството от Техеранския университет даде висока оценка на тази творба. Сега Даниел е известен художник в САЩ.

За стенописа композиторот Красимир Кюркчийски написа оригинална музика. Тя трябваше да придружава разглеждането на рисунките. За съжаление и тази идея не беше довършена. Записът-майка, направен в студиото на ФСБ, още се търкаля из училището.

Ксерографно копие от поздравителната картичка за първа пролет 1983 г. Изработена с лични средства на Д. Симеонов и изпратена до всички планетариуми в България, за да се заяви нашето съществуване. Автори - Д. Симеонов и Св. Димитров.

Паралелно с работата по планетариума, на долния етаж беше подреден музей на училището.

При завършването на строителството екипът се попълни с последната щатна бройка, касиерка-чистачка Златка Косева. Изборът беше чудесен. През годините ни на съвместна работа тя показва на всички какво значи професионализъм.

На 8 август 1985 г. Министерът на народната отбрана армейски генерал Добри Джуров откри планетариума. Това стана с малка обзорна демонстрация, направена от мен. Присъстващите бяха възхитени от възможностите на апаратурата.

Започнахме активна работа с учениците, гражданите и гостите на Варна. За целта подготових няколко общи програмирани беседи и няколко специализирани. Поместихме обява в местните и централните вестници. Свързах се с културнопросветниците на всички почивни станции от Крапец до Емине. Тайно по време на педагогическите четения с учителите по физика и астрономия от Варна направих безплатна демонстрация в планетариума, на която представих възможностите на нашия "Спейсмастер".

През септември 1987 г., в Москва, участвах в IX световен конгрес на директорите на големите планетариуми. Върнах се с много нови идеи...

Планетариумът дава големи възможности за изучаването на мореходната астрономия, за рекламирането на Морско училище, за пропагандирането на морезнанието. Само остава тези възможности да се използват.

Димитър Й. Симеонов

Пилотска станция Варна

Капитан далечно плаване Николай Дамьянов Колев е роден на 13 декември 1943 г. в с. Виларе (Райковци), Великотърновско. В НВМУ "Н. Й. Вапцаров" - Варна, завършва през юни 1967 г., специалност корабоводене. В ПБМФ - Варна, постъпва през август същата година като IV пом.-капитан на п/х "Христо Смирненски". В началото на 1972 г. Изпълнява длъжността капитан на пътнически кораб "Калиакра" и през април с.г. преминава на работа в СО "Воден транспорт" - Варна, в отдел "Международни връзки и сътрудничество" като организатор производство. В началото на октомври 1973 г. Започва работа в Портови флот - Варна, като капитан-пилот. От 1981 г. До септември 1982 г. Чрез ВТО "Трансимпекс" - София, плава под чужд флаг като пом.-капитан и отново е капитан-пилот в Портови флот - Варна. От 1984 г. изпълнява длъжността капитан на изследователския кораб "Академик". Правоспособност КДП придобива на 11 май 1987 г. В периода от 1990 до 1992 г. отново плава под чужд флаг чрез ВТО "Трансимпекс" - София. В началото на 1992 г. е капитан-пилот в кооперация "Пилотска станция" - Варна, а от 1995 г. изпълнява длъжността управител на "Пилотска станция" - Варна.

През настоящата година се навършиха 10 години от основаването на Кооперация "Пилотска станция Варна". Учредително събрание бе проведено на 1 април 1995 г. Основатели бяхме 42 действащи пилоти в района на Морска администрация - гр. Варна. За първи председател избрахме кап. Димитър Любенов Михайлов. От края на 1995 г. този отговорен пост възложихме на к.д.п. Николай Дамьянов Колев.

През изминалите години Пилотска станция - Варна, продължи и доразви добрите традиции, създавани дълго време в отдел "Портови флот и пилотска дейност" на Пристанище Варна. Установихме строга организация на сменност с цел да не се получават задръжки на кораби във времето по наша причина. Създадохме диспечерско звено, което е, така да се каже, оперативният щаб на организацията. Морска администрация ни предостави работно място за диспечера на смяна в Контролната кула, с което се подобри изключително много оперативността на работата, съкрати се значително времето за вземане на адекватни решения и се повиши сигурността на пристигащите и заминаващите кораби. С придобиването на УКВ-станции, радары, автомобили и катери постигнахме бърза мобилност в нашия район, който се простира от Варна Запад до Балчик и обхваща 6 пристанища и 4 кораборемонтни завода. През този период се подобри до

голяма степен, благодарение на нашите настоятелни предложения, инфраструктурата в района: повечето кейове са надлъжно осветени и обезопасени, подменена бе оптиката на фарватериите буйове, имаме оперативна УКВ-връзка със стифадорите и швартовите моряци. Сработването с буксирните компании е много добро.

Всичко това допринася за извършване на безопасни и качествени маневри без излишни забавяния по всяко време на годината.

Аварийните ситуации са сведени до минимум. Не сме допускали щети на кораби и пристанищни съоръжения.

За втори път през изминалата година защитихме в конкурс пред Министерството на транспорта и съобщенията правото да упражняваме дейността "пилотаж" във варненския район през следващите 3 години. Пилотска станция - Варна, е притежател и на сертификат за качество, който успешно защитаваме пред Lloyd' Register Quality Assurance от 1999 г. От няколко години започнахме да подготвяме млади колеги за придобиване на сертификат "пилот" в Пристанище Варна съгласно наредбата за компетентност на морските лица. Необходимият стаж се провежда във всички смени, по възможност с повече действащи пилоти, като се обръща особено внимание на стеснените и труднодостъпни места. Такива са сухите и плаващите докове, които са общо 7 на брой и където маневрираните кораби са обикно-

Правни аспекти на морската администрация

Контролът върху търговското корабоплаване, осъществяван от българската държава, води своето начало непосредствено от освобождението на България от османско иго.

Преди 120 години с Указ №999/20.11.1883 г., публикуван в ДВ бр.127 от 24.11.1883 г., княз Александър Батенберг постановява на Третото общонародно народно събрание да предприеме и тури в действие разработените от Министерството на финансите и внесените от Министъра на финансите - г-н Начович, три правилника, а именно:

- А) Правилник за портовете началници;
- Б) Правилник за полицията на пристанищата;
- В) Правилник за Морската търговия.

На 06.09.1885 г., след извършване на присъединението на Източна Румелия към Княжество България, валидността на тези документи се разпростира върху всички пристанища на България и представлява основата за контрола и реда в пристанищата и корабоплаването.

До 09.09.1944 г. органите на безопасността на корабоплаването са в системата на пристанищните управления като сектори "Корабоплавателен и пристанищен надзор" и "Административни и навигационни услуги" в пристанищата Варна, Бургас, Русе, Лом, Свищов, Сомовит и Видин.

След 09.09.1944 г. е направено разграничаване между органите по безопасност на корабоплаването и пристанищните управления - т.е. едните са административни органи, а другите стопански организации.

С Постановление №П-674/10.10.1953 г. на Министерския съвет във връзка с член № 167/04.04.1952 г. за администрацията на пристанищата и крайбрежията органите на безопасността на корабоплаването се обособяват като "Инспекция на портовия надзор" и преминават на издръжка на Държавния бюджет към Управление "Воден транспорт" при Министерството на транспорта и съобщенията с основна задача поддържане на реда и вземане на всички законни мерки за създаване на сигурност в корабоплаването и предотвратяване аварииите и произшествията във водния транспорт.

Във външната търговия водният транспорт заема първо място сред другите видове транспорт, като непрекъснато се увеличава относителният му дял.

Този факт наложи издаването на Указ за търговското корабоплаване на Р България (обнародван в ДВ бр.72/02.10.1953 г.), регламентиращ прилагането и усъвършенстването на нормативната уредба на взаимоотношенията между външно-търговските и пристанищни организации на море и по река Дунав.

Указът за търговското корабоплаване - 1953 г. е изработен, когато нашият корабен тонаж е съвсем малък и експлоатацията му е предимно в районите на река Дунав, Черно море и източно Средиземно море.

Бързият подем на нашата икономика доведе до голямо увеличаване на корабния ни тонаж. Българското знаме се развя от корабите на търговския ни флот по всички морета и океани.

От 01.01.1954 г. до 31.12.1962 г. в рамките на Инспекцията на "Портовия надзор" действа и "Българският корабен регистър". От 01.01.1963 г. той се отделя самостоятелно.

През 1957 г. към ООН се създава Междуправителствена морска консултативна организация (ИМКО), член на която става и НРБ, а от 1982 г. тя е преименувана на Междуправителствена морска организация (ИМО). До създаването на ИМО опитите да се решат по правителствен път проблемите на безопасността на корабоплаването са имали едностранен характер, преди всичко се уреждали чрез двустранни правителствени съглашения. Със създаването на ИМО се осигури по-широкото прилагане на международните конвенции, засягащи различни аспекти на сигурността на корабоплаването, опазването на човешкия живот на море и предотвратяване замърсяването на морската среда от кораби.

С Постановление №17 на Министерския съвет от 26.03.1965 г. се създава ДСО "Корабостроене и корабоплаване" към Министерството на транспорта и съобщенията. Същото постановление отдели "Корабоплавателен и портови надзор" при морските и дунавски пристанища на Уп-

равление "Воден транспорт" преминава към ДСО "КИК" като остава на бюджетна издръжка в състава на Министерството на транспорта и съобщенията. Две години по-късно със Заповед №П832/01.01.1967 г. на Министъра на транспорта отделът "Корабоплавателен и портови надзор" се преименува в "Държавна инспекция по корабоплаване" (ДИК).

През 1970 г. българското морско законодателство е обогатено с "Кодекса на търговско мореплаване" (КТМ), който за времето си е един от най-съвременните закони в областта на търговското мореплаване. Обнародван в ДВ бр. 55 от 14.07.1970 г. и бр. 56 от 17.07.1970 г., той отменя "Указа за търговско корабоплаване" от 1953 г. по отношение на превозите по море.

За първи път дейността на морската администрация при Министерство на транспорта е уредена със закон. Чрез КТМ административната власт за обезпечаване сигурността на корабоплаването се осъществява от Държавната инспекция по корабоплаване при Министерство на транспорта. ДИК е орган на държавната власт и упражнява надзор за спазване на законите, указите, правилниците и другите нормативни документи, както и разпоредбите на международните конвенции, съглашения и други, ратифицирани от РБългария относно обезпечаване сигурността на корабоплаването.

На базата на Кодекса за търговско мореплаване и международните конвенции на ИМО, свързани с безопасността на корабоплаването, Държавната инспекция по корабоплаване разработва нормативна база, която става основа на законността в корабоплаването по отношението на сигурността.

Дейността на ДИК съгласно чл. 369 от КТМ се ръководи от Правилник, издаден от Министъра на транспорта, публикуван в ДВ бр. 34 от 1969 г. С постановление на Министерския съвет № 229 от 15.10.1998 г. е създадена Главна дирекция "Морска администрация" към Министерството на транспорта, включваща и Държавна инспекция по корабоплаване със седалище град София, ул. "Васил Левски" № 9, с териториални дирекции в градовете Варна, Бургас, Русе и Лом.

Неин правопреемник става Изпълнителна агенция "Морска администрация" към Министерството на транспорта и съобщенията, създадена с постановление №212/29.11.1999 г., обнародвано в ДВ бр.104/01.12.1999 г. с изменения от ДВ бр.10/2000 г.

Агенцията осъществява функции по осигуряване безопасността на корабоплаването в морските пространства и вътрешните водни пътища на РБългария, осигурява връзката между държавата и корабите, плаващи под българско знаме, упражнява контрол по спазване на условията за

безопасност на корабоплаването спрямо български и чужди кораби, подготовката и издаването на свидетелствата за правоспособност на морските лица, както и условията на труд и живот на моряците, контрол на трафика в каналите и пристанищата на Р България и другите определени по съответния ред райони, осъществява търсене и спасяване на бедстващи хора, кораби и самолети. Упражнява контрол по опазване на морската среда и на р. Дунав от замърсяване от кораби.

Териториалната компетентност на Агенцията се разпростира върху:

1. морските пространства на РБългария;
2. акваториите на българските пристанища;
3. вътрешните водни пътища;
4. района за търсене и спасяване, за които отговаря Р България.

Изпълнителният директор се назначава от Министъра на транспорта и съобщенията.

Правомощията на Директора са съсредоточени в три направления:

1. ръководство;
2. осъществяване на контрол и
3. международна дейност.

Морската администрация е структурирана в пет дирекции:

1. Дирекция "Инспекционна дейност" - осъществява методическо ръководство и контрол върху работата на останалите районни дирекции. Тази дирекция играе ролята на инспекторат по смисъла на Кодекса за търговско корабоплаване и по смисъла на международните договори в областта на корабоплаването, по които РБългария е страна. Също така тя организира и осъществява контрол върху: българските кораби; всички останали кораби, посещаващи българските пристанища; безопасното корабоплаване в морските пространства и вътрешните водни пътища на Р България.
2. Дирекция "Морска администрация - Варна" е със действие в района, заключен между географския паралел на българо-румънската граница, до този на нос Емине.
3. Дирекция "Морска администрация - Бургас" отговаря за района от географския паралел на нос Емине до този на българо-турската граница.
4. Дирекция "Морска администрация - Русе" е с район от километър 374,100 (българо-румънска граница) до километър 645 от българския участък на р. Дунав.
5. Дирекция "Морска администрация - Лом" отговаря за района от километър 645 до километър 845,650 (българо-сръбската граница) от българския участък на р. Дунав.

Изброените дирекции се ръководят от директори (капитани на пристанища). В рамките на териториалната си компетентност те водят регистри на българските кораби, извършват прегледи на кораби, упражняват контрол върху лица в областта на корабоплаването, следят за навигационната

обстановка, организират изпитите и други дейности по издаване на свидетелства, регистрират морските правоспособни лица, подготвят за издаване моряшки паспорти (след разрешение от изпълнителния директор) и регулират движението на корабите в пристанищата.

Списък на документите, свързани с по-важните събития в историята на ИАМА

- 1883 г. - издаден е указ на княз Александър I под № 999 от 20 ноември 1883 г., с който се постановява: "Да се предложи на Народното Събрание за разрешение полагането в действие на приготвените от Финансовото Министерство правилници: 1) за портвите началници; 2) за полицията на пристанището; 3) за мореплавателната търговия.";
- 1899 г. - приет е Закон за полицията на крайбрежията и пристанищата, утвърден с Височайши Указ под № 15 от 28 декември 1898 г. и обнародван в Държавен Вестник, брой 11 от 16 януари 1899 г.;
- 1944 г. - приет е Закон за полицията на крайбрежията и пристанищата, обнародван в ДВ, брой 109 от 27 май 1944 г. Отменя Закона за полицията на крайбрежията и пристанищата, публикуван в ДВ, бр. 11 от 16 януари 1899 г., с всичките му изменения и допълнения;
- 1952 г. - приет е Указ за администрацията на пристанищата и крайбрежията;
- 1953 г. - приет е Указ за търговското корабоплаване на Република България относно морския транспорт;
- 1954 г. - създадена е Държавна инспекция по корабоплаване (Акт на МС № 188/01.04.1954 г.);
- 1970 г. - приет е Кодекс на търговското мореплаване, обн., ДВ, бр. 55 от 14.07.1970 г. и бр. 56 от 17.07.1970 г.;
- 1987 г. - приет е Закон за морските пространства на Р. България, обн., ДВ, бр. 55 от 1987 г.;
- 1998 г. - създадена е Главна дирекция "Морска администрация", която е правопреемник на Държавната инспекция по корабоплаване (Постановление на МС № 229 от 15.10.1998 г.);
- 1999г. - създадена е Изпълнителна агенция "Морска администрация", която е правопреемник на Главна дирекция "Морска администрация" (Постановление на Министерския съвет № 212/29.11.1999 г., обн., ДВ бр. 104/01.12.1999 г.);
- 2000г. - приет е Устройствен правилник на Изпълнителната агенция "Морска администрация" (Постановление на Министерския съвет 74/04.05.2000 г., обн., ДВ, бр. 39 от 12.05.2000 г., изм. бр. 87 от 09.10.2001 г., изм. бр. 15 от 14.02.2003 г., изм. бр. 73 от 19.08.2003 г.).
- 2000 г. - приет е Закон за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанища на Република България, обн., ДВ, бр. 12 от 11.02.2000 г.;
- 2002 г. - приет е Кодекс на търговското корабоплаване, обн., ДВ, бр. 113 от 03.12.2002 г.
- 1960 г. - България е приета за член на Международната морска организация;
- 2000 г. - създаден е Черноморски меморандум за разбирателство по държавния пристанищен контрол. България се присъединява към В5Мо на 19.12.2000 г.;
- 2004 г. - подадена молба за приемане на България за асоцииран член на Парижкия меморандум (09 март) по държавен пристанищен контрол.

Образование, създадено изцяло от корабната практика

Учебните планове и програми в Инженерния факултет на Висшето военноморско училище "Никола Йонков Вапцаров" са изградени на базата на събран през годините значителен практически опит от експлоатацията на корабните енергетични уредби, машини и механизми.

Преподавателите по специалните профилиращи дисциплини са с морска правоспособност на управленско ниво в съответствие с изискванията на Международната конвенция за вахтената служба и стандартите за подготовка и освидетелстване на моряците "STCW 78/95" на Международната морска организация (ИМО) - Лондон.

Катедрите на Факултета разполагат със съвременна учебно - лабораторна база, с оборудвани преподавателни учебно - технически центрове на фирмите "ALFA LAVAL" и "SKF", тренажори за корабни механици, учебни полигони по леководолазно дело и борба за непотопимост на кораба.

И тази година випускниците от специалността "Корабни машини и механизми" демонстрираха авангардни знания при защитата на дипломните си проекти пред държавната изпитна комисия. Най-добрите от тях (посочени в приложения списък) ще намерят приложение в техническата експлоатация на корабните енергетични уредби, като едни от тях ще продължат да бъдат разработвани в докторски дисертации.

Списък на отлично разработени и защитени дипломни работи от випускниците за учебната 2004/2005 г.

№	Дипломант	Ръководител	Тема
1.	м-н Милен Кирилов Миланов фак. № 02106	проф. Томов	Проектиране и изпълнение на подемна хидравлична лебедка ("симулатор на подемен кран "Hagg lunds"), задвижване с честотно регулиран помпен агрегат.
2.	с-т Михаил Иванов Христов фак. № 002106	кап. 2 р. Москов	Математичен модел на горивоподаването на нискочестотен корабен дизелов двигател.
3.	с-т Калин Петров Гочев фак. № 002113	ст. ас. Василев	Проектиране и изработване на блок за автоматично управление на честотно регулиран електропомпен агрегат.
4.	с-т Димитър Недков Димитров фак. № 002151	доц. Йосифов	Разработване на актуализирана база данни и система за контрол на ремонтите при парка от корабни турбокомпресорни агрегати във флота на Република България.
5.	с-т Здравко Иванов Чаушев фак. № 002107	доц. Габърски	Разработване на процедура за техническо обслужване, ремонт и изпитване на горивната апаратура за корабни двигатели "MAN-B&W-MC".
6.	с-т Георги Маринов Маринов фак. № 002144	доц. Финджеков	Мултимедийна система за обучение на вахтените офицери по специализирана противопожарна подготовка.
7.	с-т Велислав Петров Петров фак. № 002132	доц. Финджеков	Проблеми и решения при лагерите на корабните и промишлени центробежни вентилатори.

Академичният състав и управлението на училището са удовлетворени от резултатите от държавните изпити и дипломните защиты.

ВВМУ "Н.И. Вапцаров" изгражда корабни механици, способни за пълноценна професионална реализация както на кораба, така и на брега.

ВВМУ "Н.И. Вапцаров" обучава международно конвертируеми и конкурентоспособни корабни механици.

Образование, създадено изцяло от корабната практика

Учебните планове и програми в Навигационния факултет на Висшето военноморско училище "Никола Йонков Вапцаров" са изградени на базата на събран през годините значителен практически опит от експлоатацията на корабите на море.

Преподавателите по специалните профилиращи дисциплини са с морска правоспособност на управленско ниво в съответствие с изискванията на Международната конвенция за вахтената служба и стандартите за подготовка и освидетелстване на моряците "STCW 78/95" на Международната морска организация (IMO) - Лондон.

Катедрите на Факултета разполагат със съвременна учебно - лабораторна база, с оборудвани представителни учебно - технически центрове на фирмите "TRANSAS MARINE" и "SEAGIRL", тренажори на корабни мостци, учебни симулатори за работа с ARPA на борда на кораба.

И тази година випускниците от специалността "Корабоводене" демонстрираха авангардни знания на държавните изпити пред държавната изпитна комисия. Най-добрите от тях (посочени в приложения списък) ще намерят приложение на мостика на кораби от различни наши и чужди фирми, а други ще поемат пътя на научната или управленско-административна кариери.

Студенти-випускници,

допуснати до изпит за щурман III степен пред Държавна изпълнителна агенция Морска администрация - Варна, положили държавен изпит по "Корабоводене" и "Английски език" с отлични и много добри оценки

N	Име, презиме, фамилия	Държавен изпит по:		GMDSS
		Корабоводене (Ф1, Ф2, Ф3)	Англ. език	
1.	Емилиян Юлианов ПЪРОВ	5,00	6,00	ДА
2.	Стоян Димитров ДИМИТРОВ	5,00	4,00	ДА
3.	Иван Живков БОГОСЛОВОВ	5,00	6,00	ДА
4.	Ангел Василев ВАСИЛЕВ	5,00	4,00	ДА
5.	Иван Недков ИВАНОВ	6,00	5,00	ДА
6.	Стилиан Василев КОМАРОВСКИ	5,00	4,00	ДА
7.	Димитър Георгиев ГЕОРГИЕВ	5,00	5,00	ДА
8.	Росен Веселинов ИЦКОВ	5,00	4,00	ДА
9.	Ивайло Сериожев ПЕТРОВ	6,00	6,00	ДА
10.	Калоян Петров БАХНЕВ	5,00	4,00	ДА
11.	Танер Фикирив ЗЕЙНУЛОВ	6,00	6,00	ДА
12.	Владимир Ивайлов КОЛЕВ	6,00	6,00	ДА
13.	Емилиян Росенов ХРИСТОВ	6,00	5,00	ДА
14.	Станислав Мирославов ИЛИЕВ	6,00	6,00	ДА
15.	Стамен Кирилов КИРЧЕВ	5,00	6,00	ДА
16.	Стефан Захаринов ДЕКОВ	5,00	6,00	ДА
17.	Румен Марков МАРКОВ	6,00	6,00	ДА
18.	Борис Богданов БОРИСОВ	5,00	5,00	ДА
19.	Марин Людмилов ДИМИТРОВ	6,00	4,00	ДА
20.	Светлозар Савов СТАМАТОВ	5,00	6,00	ДА

N	Име, презиме, фамилия	Държавен изпит по:		GMDSS
		КорабОВОдене (Ф1, Ф2, Ф3)	Англ. език	
21.	Кирчо Стойчев КАРАКОЛЕВ	6,00	5,00	ДА
22.	Антон Николаев ВЕЛИКОВ	5,00	6,00	ДА
23.	Георги Илиев ДИМИТРОВ	5,00	5,00	ДА
24.	Кристиян Костов СТАМАТОВ	5,00	4,00	ДА
25.	Славян Ангелов ХРИСТОВ	5,00	4,00	ДА
26.	Георги Стоянов ДИМИТРОВ	5,00	4,00	ДА
27.	Недялко Митков АПОСТОЛОВ	5,00	6,00	ДА

**Висше военноморско училище "Н. Й. Вапцаров" - Варна,
организира курсове за:**

- "Офицер по сигурността на кораба"
- "Офицер по сигурността на пристанището"
- "Офицер по сигурността на компанията"
- Подготовка на личния състав на кораба по въпросите на сигурността

Ръководителите на курса са сертифицирани съгласно изискванията на IMO и провеждат курсовете по програми, утвърдени от Морска администрация - София.

Справки и записвания: тел. 552 235; 303190; 552 234, вътр. 269; 0888 266 294.

От Командването на ВВМУ "Н. Й. Вапцаров"

Учебна практика на УК 421

В изпълнение на годишния план на училището под ръководството на кап. II ранг Светослав Димитранов беше проведен задграничен шурмански поход с УК-421 от 12 юни до 16 юли с курсанти и студенти от ВВМУ.

Плаването се проведе в Черно, Мраморно и Егейско море, като бяха посетени пристанищата Суда, Солун, Кавала, Измир, Ерегли и Севастопол.

Съгласно "Ръководство за учебната практика" обучаемите бяха разпределени в екипажи за носене на вахта, водене на занятия в център "Морска практика" и носене на корабни дежурства.

Курсантите от четвърти курс носеха шурманска вахта и бяха назначавани за дубльори като вахтени офицери и дежурни по кораб.

На първо плаване бяха студентите от

втори курс. Те направиха първите успешни стъпки към практическото усвояване на избраната морска професия.

Практическите занятия и шурманската подготовка се провеждаха от опитни преподаватели с морска правоспособност. Много старателни и с голям личен ангажимент към подготовката на практикантите бяха преподавателите гл. ас. Петко Ставрев и гл. ас. Гроздю Грозев.

По време на престоя в пристанищата практикантите имаха възможност да разгледат археологически и културни забележителности от времето на римската епоха и ранното християнство.

Започна подготовката на третия задграничен поход от 8 август. Нека пожелаем на участниците задачите на плавателната практика да бъдат изпълнени качествено и с положителни резултати.

ISBN 954-449-183-X
Твърда корица
Обем: 300 стр.
Цена: 20 лв.

Международен кодекс за сигурност на корабите и пристанищните съоръжения (МК ISPS)

КОНФЕРЕНЦИЯТА Е ПРИЕЛА поправки към Международната конвенция за опазване на човешкия живот на море, 1974 г., с внесените изменения (по-нататък наричана "Конвенцията"), касаеща специални мерки за повишаване на безопасността и сигурността на море. ОТЧИТА, че новата глава XI-2 на конвенцията се отнася до Международния кодекс за сигурността на корабите и пристанищните съоръжения (МК ISPS) и изисква корабите, компаниите и пристанищните съоръжения да спазват съответните изисквания на Част А на Международния кодекс за сигурността на корабите и пристанищните съоръжения (по-нататък наричан "Кодекса"), както е зададено в Част А на Кодекса, Е НА МНЕНИЕ, че въвеждането на упомената глава от Договарящите правителства ще спомогне значително за повишаването на безопасността и сигурността на море и защитата на лицата на корабите и на брега, Е РАЗГЛЕДАЛА проект на Кодекса, подготвен от Комитета по безопасността на море на Международната морска организация (наричана по-нататък "Организацията") на неговите седемдесет и пета и седемдесет и шеста сесии, за разглеждане и приемане от Конференцията...

ISBN 954-449-095-7
Обем: 400 стр.
Цена: 5 лв.

Алманах на възпитаниците на Морско училище 1881-1999

Във връзка със 120-годишнината от създаването на ВВМУ "Н. Й. Вапцаров" и 120 години морско образование в България Управителният съвет на АВМУ реши да бъде издаден "Алманах на възпитаниците на Морското училище". Основна цел на идеята е да се съберат на едно място всички, които са завършили Морското училище от неговото създаване през 1881 г. до днес. Използвани са материали от Централния военен архив в гр. Велико Търново, Военноморския музей във Варна, списъци на отделни випускници, юбилеен сборник "50 години Морско училище", издаден преди 70 години, както и списъци на завършилите Морско училище, съхранявани във ВВМУ "Н. Й. Вапцаров".

Предстои второ допълнено и преработено издание на "Алманах на възпитаниците на Морско училище" по случай 125-годишнината на ВВМУ "Н. Й. Вапцаров".

Кой кой е от завършилите Морско училище

Бизнес справочник за професионалното развитие на възпитаниците на ВВМУ "Н. Й. Вапцаров". Записването продължава.

За участие и допълнителна информация:
Асоциация на възпитаниците на Морско училище
9026 Варна
ул. "Васил Друмев" № 73
тел. 303 190
GSM 0888 459 254
E-mail: corpseus@yahoo.com

ПЛАМЕА

БИЖУТЕРСКО АТЕЛИЕ

Уважаеми господа, казвам се Пламен Пеев ръководя и съм основен изпълнител на поръжките в създадената през 1992г. от мен фирма „Пламеа“. От 1981г. работя като бижутер в „Електрон“. Часен съм на Националното сдружение „За другата на майсторите на народни, художествени занаяти“ от 1989г. до днес. Чрез сдружението угаствах в национални и международни изложби в Германия, Швейцария ООН Женева. След спечелен конкурс изработвам пръстена-символ на Морско утилице. По идея на ръководството на „Асоциацията на възпитаниците на Морско утилице“ изработвам знапки с тяхната емблема. По поръжка на Пилотска служба гр. Варна изработих и техните знапки с международния знак на организацията ил. Трета година работя и пръстените на завършилите Военна Академия „Г. С. Раковски“ София, и развирасе през останалото време изработвам

бижуа от злато и сребро по поръжка на клиента. След като станете притежатели на пръстена символ на завършилите морско утилице, за други поръжки /годежни пръстени, венчални халки, аъжитки за кръщенета, игли за вратовръзки, бутонели и др./, вие ще ползвате отстъпки от 5% до 10% в зависимост от поръжката. За мен и екипа, с който работя ще беде удоволствие да ви доставя радост с катествено изработените тук в България бижуа. С помоща на 3D дизайн изработваме проекти по ваши идеи, а след това и да Ви изработим рекламни сувенири, допринасящи за добрия имидж на вашите фирми. По поръжка на кап. Тухчиев в момента проектирате клягосдържател за „Асоциацията на завършилите Морско утилице“. След тази кратка бизнес презентация ще се радвам, ако съм събудил вашия интерес за да си бедем взаимно полезни.

